

Unge Høyres

Storresolusjon om helse

Komiteens forslag

Kjære Unge Høyre,

For første gang på lenge skal Unge Høyre vedta politikk som omhandler helse. Det er mange problemer å løse, men vi har valgt det viktigste først.

Dagens abortlov er juridisk svak og bygget på mistillit av kvinners evne til å ta rasjonelle valg. Mange vil si at abortnemndene er viktige å beholde, fordi de uansett ikke avslår ønske om abort. Jeg mener det er det perfekte eksempelet på at abortnemndene ikke fungerer.

Hvert år er det flere og flere nordmenn som sliter med fedme og overvekt, det koster samfunnet flere milliarder i året. Det blir flere eldre og helsevesenet vil i fremtiden mangle mennesker og ressurser.

De politiske forslagene som legges frem er reparerende og ikke forebyggende, det er på ingen måte lønnsomt.

Det er få politikere som tør å være nytenkende, og det er få forslag som er tatt basert på tøffe prioriteringer. Det vil vi snu om på nå.

Det sies at min generasjon må ta regningen for dagens handlingslamelse. I så fall vil jeg at våre forslag skal være med på å redusere den.

Komiteen bak storresolusjonen har bestått av Ingrid Storebø, Elias Eide, Kine Ellingsen, Henrik von Tangen-Jordan og Tias Ødegård-Olsen. Vi takker Rita Bøthun som har fungert som rådgiver og sekretær for komiteen.

Vi ønsker å gi en ekstra takk til alle de dyktige personene som har holdt foredrag for oss og bidratt med å styrke vårt arbeid.

Lykke til med debatten!

Beste hilsen,
Ingrid Storebø

Leder av Unge Høyres storresolusjonkomité

Hva har vi uten helsen i behold?

1 Det er på tide med en ny abortlov

2
3 Dagens abortlov er utdatert. Loven fra 1978 viser tydelig mistillit mot kvinners evne til å ta rasjonelle valg
4 om eget liv, og gjenspeiler holdninger som ikke hører hjemme i et moderne og likestilt samfunn. Synet på
5 kvinner har heldigvis endret seg.

6
7 Unge Høyre mener at formålsbestemmelsen i abortloven skal sikre gravide likeverdig rett til abort og rett
8 til trygge aborter, ivaretagelse og støtte i tiden før og etter en abort. Vi skal balansere kvinners rett til
9 selvbestemt abort, hensynet til fosteret og hensynet til samfunnsutviklingen.

10
11 Ved å foreslå utvidelse av grensen for selvbestemmelse, delvis skriftliggjøring av abortnemndene og krav
12 om bedre rettssikkerhet i møte med nemndene, sikrer Unge Høyre en abortlov som er solid nok til å stå seg
13 i flere år framover.

14 15 Abort og rettssikkerhet

16 Unge Høyre mener det er riktig å øke kvinners selvbestemmelse både for abort og fosterantallreduksjon. Da
17 sikrer man rettssikkerhet og selvbestemmelse på en måte som øker kvinners rettigheter. Samtidig som
18 respekten for det ufødte liv skal stå sterkt.

19 20 Unge Høyre vil:

- 21 • Fastholde at retten til abort er et ufravikelig prinsipp, og at alle kvinner skal kunne kreve retten til
22 å få utført abort
- 23 • Utvide grensen for selvbestemt abort til uke 18
- 24 • At man uansett alder eller funksjonsevne selv skal kunne fremsette søknad om abort
- 25 • Gi kvinner som har behov for det, rett til samtaler og veiledning i forkant og etterkant av utført
26 abort
- 27 • At det fram til uke 10 skal være mulig å skrive ut og motta medikamentell abort utenfor
28 sykehusene
- 29 • Beholde dagens reservasjonsrett for leger som ikke ønsker å gjennomføre abort
- 30 • Tillate selvbestemt fosterantallsreduksjon fram til uke 14, med obligatorisk veiledning i forkant av
31 inngrepet

32 33 Opprydding og tydeliggjøring av nemndas rolle

34 Dagens abortnemnder fungerer ikke. I dag finnes det 23 abortnemnder i Norge, alle har ulik praksis. Det er
35 få som kan svare på hva millionbudsjettene nemndene har brukes til, og det stilles ingen krav til hvordan
36 en nemnd skal oppfylle mandatet sitt. Dagens lovgivning gir heller ikke rett til skriftlig avslag på abort. En
37 kvinne kan derfor få et muntlig avslag på et ønske om abort uten at det finnes bevis eller forklaring på
38 beslutningen. Slik skal det ikke være. Unge Høyre vil redusere antall abortnemnder, og erstatte dagens
39 nemnder med en bedre utformet ordning som sikrer lik praksis og støtter opp under kvinners
40 rettssikkerhet.

41 42 Unge Høyre vil:

- 43 • La nemndene bestå av en lege, en jurist, en med helsefaglig kompetanse og at minst to av dem
44 skal være kvinner
- 45 • Styrke kvinners rettssikkerhet i møte med nemndene
- 46 • Sørge for at nemndene kan vise til offentlig beskrivelse av praksis og forholde seg til skriftlig
47 saksbehandling i tråd med klagenemnda
- 48 • At det alltid skal gis en skriftlig begrunnelse dersom man ikke får innvilget abort, og at man skal få
49 en muntlig begrunnelse i tillegg, hvis det uttrykkes et ønske om det

- 50
- 51
- 52
- 53
- 54
- 55
- At krav om abort etter uke 18 skal skje gjennom en skriftlig søknad skrevet i samråd med helsepersonell/sykepleier
 - Gjøre det mulig å gjennomføre et møte med nemndene både fysisk og digitalt, etter kvinnens ønske
 - Senke antall abortnemnder fra 23 til én i hvert helseforetak

56 **Organdonasjon – vi kan redde flere**

57

58 Vi trenger flere organdonorer. I tillegg til at det ville reddet liv og gjort flere friske, ville det også spart

59 samfunnet for store ressurser. Det er en stor økning mellom antall tilgjengelige organer og antall pasienter

60 som har et presserende behov for transplantasjon, og de siste fem årene har flere mistet livet i organkø.

61

62 På tidlig 2000-tallet var Norge på toppen av antall donasjoner per million innbyggere i Skandinavia og

63 Europa, i dag er vi nesten på bunn. De siste 15–20 årene har donasjonsraten i Norge ligget flatt på rundt

64 100 donasjoner per år eller knapt 20 donasjoner per million innbyggere.

65

66 Vi trenger flere organdonorer og det er viktig at samfunnet legger til rette for det.

67

68 **Unge Høyre vil:**

- 69
- 70
- Fortsette med et aktivt tilvalg for å bli organdonor, der alle som skal fornye passet sitt kan få spørsmål om å bli organdonor

Dissens 1:

[Endre punkt på linje 69 til:](#)

Du må aktivt søke om å ikke være organdonor.

Dissensen er tatt ut av Ingrid Storebø og Henrik von Tangen-Jordan

71 **Uten riktig mat og drikke, duger helten ikke**

72

73 Folk med god helse lever et bedre liv. Som samfunn skal vi legge til rette for at mennesker skal ta sunne

74 valg, men vi skal også legge til rette for at det blir lettere å styre unna usunne valg.

75

76 Flere i Norge må ta kostholdsrådene på alvor. Det er viktig at hver enkelt tar ansvar for sin egen helse og

77 oppsøker helsepersonell. Samtidig har alle rett til støtte og veiledning for å forbedre sin livsstil.

78

79 Når 70% av nordmenn er rammet av fedme eller overvekt må vi erkjenne at dette ikke lenger er et

80 individproblem, det er et samfunnsproblem. Dersom vi som samfunn hadde fulgt kostholdsrådene, kunne

81 vi spart over 154 milliarder kroner årlig.

82

83 **Unge Høyre vil:**

- 84
- 85
- 86
- 87
- 88
- Anerkjenn at overvekt og fedme er en alvorlig samfunns sykdom, som må ses på som et samfunnsproblem, ikke et individproblem
 - Innføre en ny merkeordning for usunn mat, som vil gjøre kunden oppmerksom på at de tar et usunt valg
 - Forby sukkerholdig drikke og regulere utvalget av usunn mat i skolekantiner

Dissens 2:

[Stryke punkt på linje 88.](#)

Dissensen er tatt ut av Elias Eide

- 89
- Forby reklame av usunn mat som er rettet mot barn og unge

Dissens 3:

[Endre punkt på linje 89 til:](#)

Strengere regulere reklame av usunn mat rettet mot barn og unge.

Dissensen er tatt ut av Elias Eide og Henrik von Tangen-Jordan

- 90
- 91
- 92
- Tillate studentpriser på frukt, grønt, fullkorn og fisk i matbutikkene
 - Gjøre det mer attraktivt for kokker og ernæringsfysiologer å bli mat- og helselærere

93 En billigere gullalder

94

95 Vi skal alle bli gamle en dag, men det er ikke særlig fristende. Ensomhet, minimal personlig oppfølging og et
96 system som ikke har tid til å ta vare på deg. Det er realiteten for et økende antall eldre.

97

98 De neste årene vil antallet over 80 år dobles, og samtidig er fødselsraten rekordlav og synkende.

99

100 Resultatet blir at færre i arbeidsfør alder skal dekke kostnadene for flere eldre. Å opprettholde dagens
101 system er ikke bærekraftig og derfor mener vi at det må skje en holdningsendring blant dagens unge. Det
102 normale må være at hver enkelt familie tar mer ansvar for sine eldre, og at det offentlige helsevesenet må
103 avlastes. For å gjøre samfunnet en slik tjeneste bør det gis en form for kompensasjon for at familien tar
104 vare på personene det gjelder.

100

101

102

103

104

105

De som har behov for offentlig hjelp, skal få helsehjelp som gir en verdig alderdom.

106

107

Unge Høyre vil:

108

- Ha holdningsendringer blant unge, der det normale er at familien tar vare på sine eldre
109 familiemedlemmer, mot kompensasjon

110

- Sørge for rett bolig, til rett tid

111

- Videreutvikle demenslandsbyer, slik at tilbudet finnes i hele landet

112

- Bygge studentboliger og boliger tilpasset eldre i nærheten av hverandre

113

- Opprette egne helsestasjoner for eldre

114

- Oppmuntre til felleskonsultasjoner for eldre

115

- Kommunen skal til enhver tid sikre at det er et godt aktiviseringstilbud for eldre som har behov for
116 det

116

- Velferdsteknologi skal benyttes til å avlaste helsepersonell for å frigjøre mer tid til
117 omsorgsoppgaver

117

118

- Ha kjøkken og matlaging tilbake på alle aldershjem og sykehjem

118

119

120

121

122 Helsevesenet må endres

122

123 Det norske helsevesenet fungerer ikke som det skal. Lange ventetider, mangel på ressurser, lite
124 fleksibilitet og dårlig struktur preger helsevesenet vårt. Samtidig utgjør det norske helsebudsjettet om
125 lag en tredjedel av statsbudsjettet.

123

124

125

126

127 I fremtiden må vi utdanne flere helsepersonell og tilrettelegge for en bedre arbeidsdag. I alle deler av
128 helsevesenet rapporteres det om for mye arbeid, samtidig som enkelte tviholder på arbeidsoppgaver som
129 kunne vært utført av andre i helsevesenet. Samtidig må vi se om arbeidsoppgavene kan omfordeles mer
130 effektivt, og om større deler av helsesektoren kan konkurranseutsettes.

127

128

129

130

131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151

Framtidens helsevesen kommer til å kreve bedre bruk av ressurser, annerledes fordeling av oppgaver og tettere samarbeid mellom ulike yrkesgrupper.

Unge Høyre vil:

- Gjøre det enklere å få godkjent medisinutdanning fullført i utlandet
- Opprette flere studieplasser innenfor medisin
- Effektivisere medisinstudiet, uten at det går utover kvaliteten
- Forenkle henvisningsprosessen, slik at dette tar opp mindre av fastlegenes tid
- Tilby sletting av studielån for sykepleiere dersom en forplikter seg til å jobbe i helsevesenet i tre år etter fullført studie
- Endre arbeidsmiljøloven for å åpne for mer fleksible turnusordninger
- At hjelpepleiere kan vaske og drive med pleie på pasienter, fremfor sykepleiere
- Se på muligheter for å konkurranseutsette flere deler av helsevesenet for å sikre bedre tilbud og bemanning
- Endre fastlegeordningen slik at denne også tilgjengeliggjør fast ernæringsfysiolog, fysioterapeut og psykolog, for å avlaste fastlegen
- Tillate farmasøyter å tilby generelle helsesjekker og medisiner av pasienter
- Stille strengere krav til utskriving av reseptbelagte medisiner som er tungt avhengighetsskapende

Dissenser

Dissens 1:

Forslag: Endre punkt på linje 69 til: Du må aktivt søke om å ikke være organdonor.

Forslagsstiller: Ingrid Storebø og Henrik von Tangen-Jordan

Begrunnelse:

Norge trenger flere organdonorer. Mindretallet mener det er mange som ikke ville hatt problem med å være organdonor, men som ikke registrerer seg. Ved en opt-out ordning kan donasjonsraten øke, hvilket vil føre til at færre dør i organkø. Samtidig er det viktig at man ikke legger ekstra arbeid på andre institusjoner som utfører viktig arbeid. Derfor vil en opt-out løsning skape mindre byråkrati, og personer som ønsker å reservere seg fra å donere organer, kan registrere det i Helse Norge.

De pårørende vil alltid ha siste ord om den avdødes organer kan doneres, men mindretallet mener at ved å snu om på premisset, vil flere bli informert om organdonasjon og at det forhåpentligvis er færre i Norge som velger å reservere seg mot organdonasjon.

Flertallets begrunnelse:

Staten skal ikke eie kroppen din når du dør. Det skal være opp til hver enkelt å bestemme om man vil være organdonor, eller ikke. I Norge mangler man organdonorer. Det viktigste tiltaket for å øke andelen donorer er bedre informasjon. Problemet med dagens ordning er at man aldri må ta et bevisst valg om å være organdonor. Løsningen på problemet er ikke å tvinge alle til å bli det, men å gi alle muligheten til å ta et aktivt valg. For eksempel kan man bli spurt om man vil organdonor når man skal fornye passet sitt. Da sørger man for at flere tar et standpunkt om spørsmålet, samtidig som man ivaretar enkeltmenneskets kroppslige rett.

Dissens 2:

Forslag: Stryke punkt på linje 88

Forslagsstiller: Elias Eide

Begrunnelse:

Unge Høyre er et liberalkonservativt parti fordi vi ønsker frihet under ansvar for enkeltindividet, grenser for politikk og respekt for menneskets egenverdi. Å detaljregulere mat og drikke i skolekantiner er ikke noe Stortinget eller noen politikere bør bestemme. Dessuten er det et svært inngripende tiltak som vi ikke vet om vil ha effekt. Unge Høyre bør legge til rette og veilede, slik at flere spiser sunn mat – ikke forby og detaljregulere hva skoleelever skal spise.

Flertallets begrunnelse:

I dag får barn og unge i seg mer sukker enn anbefalt. Gutter på ungdomsskolen drikker en halv liter med brus hver dag. Skal skolen legge til rette for at det å ta sunne valg, blir vanskeligere? Å ta rasjonelle valg, eller valg basert på om det er bra for kroppen din eller ikke, er et umulig valg for mange unge som går på skolen. Unge Høyre ønsker at det skal være lettere å spise sunnere og ta gode valg, også i kantinen på skolen.

Dissens 3:

Forslag: Endre punkt på linje 89 til: Strengere regulere reklame av usunn mat rettet mot barn og unge

Forslagsstiller: Elias Eide og Henrik von Tangen-Jordan

Begrunnelse:

Markedsføring av usunn mat mot barn og unge er problematisk, og vi ser at det er flere aktører som går langt i å spille på unge for å selge varene sine. Problemet med forbudet er at i denne saken er et forbud mot markedsføring vanskelig å gjennomføre. Vi burde heller se på hvordan man strengere kan regulere markedsføringen ved å sette rammer på reklamen. Flertallet mener vi bør prøve å oppnå effekten vi ønsker

med mindre aggressiv markedsføring mot barn og unge. Ved å regulere det strengere, i stedet for enda et forbud.

Flertallets begrunnelse:

Et viktig steg mot å forebygge fedme og overvekt er å sørge for at barn og unge utvikler gode vaner tidlig i livet. Samfunnet er overfylt av reklame for godteri og usunn mat. De som er mest sårbare for slike kampanjer er barn. Samtidig tjener selskaper store summer på å utnytte barn og unge, fordi man vet at markedsføring fungerer spesielt godt rettet mot dem. På sosiale medier er det butikker og selskaper som selger importert godteri, i køene ser vi kun barn. Det er fordi slike butikker og selskaper vet hvordan de på best mulig måte skal skape reklame som fanger barns oppmerksomhet. De vet at barn også er de som er dårligst til å motstå en trend eller fristelse. Det sunne valget bør være det enkleste valget, derfor må vi forby reklame for usunn mat rettet mot barn og unge.

Frihet

Mangfold

Toleranse

Unge Høyres Landsforbund

Stortingsgata 20, 0161 Oslo

info@ungehoyre.no

www.ungehoyre.no

+47 22 82 90 90